

Zkouškové období očima učitele

Michal Černý,
kabinet informačních
studií a knihovnictví

Kdykoli začínám zkoušku, vzpomenu si na Martina Černožského, který říká, že student i učitel musí od zkoušky odcházet vzájemně poučení. Snažím se na zkoušky připravovat i číst. Pokud student odevzdá seminární práci nebo píše přípravy v průběhu semestru, snažím se dopředu si přečíst nejen jeho texty, ale i něco k nim.

Výsledkem je, že zkouškové období je pro mne obdobím příjemně čtecím, byť většinou s pocitem většího nevyspání nežli obvykle. Ač to není pravidlem, mám někdy pocit, že přípravou na zkoušku strávím více času než student.

Pokud zkouším v kanceláři s kolegy, často se mi smějí a neví, na základě čeho studenta hodnotím. Mluvívám totiž nejdou déle než on, doporučuji knihy, kontexty. Vzpomínám u toho na svoji zkoušku z dějin, kdy většinu času hovořil František X. Halas a já se na konci divil, proč odcházm s A. Věřím, že rozměr zkoušky jako individualizovaného inspiromatu či kolokvia o zajímavých tématech může způsobit to, že zkouška obě strany baví, těší se na ni. A alespoň na examinátorovi by to vidět být mělo.

A pak jsou zde státnice. Okamžik velké syntézy všeho úsilí všech stran. Rozloučení se studenty, které si člověk pět let hýčká a má je rád a se kterými prošel vedení bakalářské i magisterské práce a pak... fotka a konec.

Státnice jsou u nás na katedře každé zkouškové a dávají možnost se dívat na to, jak se lidé, kteří prochází studiem, mění. A také se u zkoušek zamyslet nad tím, kam se za ty dva až pět let posunul sám - zda je jeho progres srovnatelný s tím, kam se posunul ten který student. Pro mne osobně je to často impuls k tomu více číst, více psát a snažit se hledat to dobré, co se nám (učitelům i studentům) daří.

Zkouškové má pro mne ještě dvě dimenze - konference a psaní. Mám konference, na které jezdím dlouho, pravidelně a rád, ale i takové, na kterých se objevím jen jednou nebo dvakrát. Je to prostor pro setkání, poslouchání. Nestává se člověku mockrát za semestr, že mu někdo - výborný konferenciér - hodiny přednáší o tom nejzajímavějším a nejaktuálnějším, co dělá. Přiznám se, že mám rád - tak jako kdysi Martin Buber - i konference, kde

hovořím mimo svůj obor, kde se téma musí na cizím substrátu najít, vyrůst, kde obsah a styl výkladu musím přizpůsobit tomu, že hovořím k lidem s jiným jazykem, diskursem i oblíbenou četbou. Jen málo co považuju za tak důležité, jako jezdit (a hovořit) na mimooborových konferencích. Tím, jak se konference a zkoušky propletají, tak snad i studenti občas kousek něčeho zachytí, když už třeba nemožou jet.

A pak je tu psaní - zkouškové má i dny, kdy nic nekonzultuji, nezkouším, nepřednáším. Jen sedím, koukám z okna, piju čaj i kávu a mohu psát knihy nebo články. Požehnaný čas ponoru, soustředění, klidu a hloubky. Bytí bez lidí a hovorů.

Myslím, že zkouškové je pro učitele jeden z nejkrásnějších časů v akademickém roce. A pokud to struktura, vzdělávací cíle a paradigma kurzů dovolí, je báječné si užít setkání se studenty. I když je to pro obě strany někdy pořádná dřina. Avšak co nic nestojí, za nic nestojí, a protože - slovy Pierra Teilharda de Chardina - „jen člověk může pomoci člověku při dešifrování světa“.

Proč dělat studentské divadlo

Josef Prokeš,
fakulta informatiky

Naše univerzita nevychovává pouze odborníky v daném oboru, nýbrž usiluje o všestrannou kultivaci osobnosti svých absolventů. K tomu může dopomoci, mimo jiné, i studentské divadlo.

A je zajímavé, že na fakultě informatiky nebylo založeno shora, usnesením rady moudrých. To už by nejspíše dávno atrofovalo a odumřelo. Vzniklo spontánně jako recese, jako zhmotnění radosti a hravosti informatiků. Samotný název ProFIdivadlo napadl jednu studentku a je sám o sobě provokativní: co si ty nula jedna mozečky hraji na teatrologické profesionály!

První představení ProFIdivadla měla ráznotně performativní a zalomený do černého humoru. Třeba přelet horkovzdušného balónu nad FI doprovázely mažoretky ze Zakřan spolu s profesionální boxerskou exhibicí úřadující mistrny republiky a pro tuto příležitost napsal náš student pěveckou kreaci kontraaltisty, kterou zapěl student tohoto oboru z JAMU za doprovodu studentů našich. Jiným příkladem začátků divadla byla mezinárodní konference neofeminismu, a to včetně inzultace prezidenta konference rozeznou feministkou.

Časem však vyzval problém se zajištěním posluchárny na zkoušky divadla, neboť přednost před zájmovou činností měly oficiální předměty. Tak to pan děkan rázně vyřešil založením předmětu Divadelní hra. Předmětu otevřeného studentům všech fakult univerzity. Zápočty pro uvedení předmět mohou být uděleny pouze jednou, takže opakované působení v ProFIdivadle je kreditově nezištné. Letos například sestával realizační tým inscenace Klub rváčů z 80 členů, z nichž pouze 20 mělo předmět zapsáno a 18 zápočet obdrželo.

Od samého začátku komponujeme a nahráváme výhradně vlastní scénickou hudbu. Pokud převezmeme literární předlohu, vytvoříme podle ní vlastní scénář ušitý na míru osobité poetice souboru. Foglarovy Rychlé šípky jsme kupříkladu zarámovali do politických procesů padesátých let, kdy Dlouhé Bidlo v roli prokurátora Urválka zatočil s Mirkem Dušínem a spol. jako s agenty Vatikánu. Nebo na loňskou premiéru Katyně přijel osobně autor stejnojmenné románové předlohy Pavel Kohout a příjemně překvapen naší verzí napsal následně verzi vlastní, věnovanou ProFIdivadlu.

Při konkurzech na role obsazujeme přednostně prvoherce, aby si co nejvíce nováčků zahráli. Jde nám tedy spíše o cestu, nikoli cíl. Jsme umělecký kurz sociální komunikace a týmové kreativity. Role způsobilí i studentům se specifickými nároky. Nehrajeme si na umění, a právě proto umění děláme. Máme za těch 21 let trvání své pamětníky i svá specifika. V naší soudobé informační společnosti působíme jako divadlo ani ne profesionální, ani ne informatické. Jsme ProFIdivadlo študácky radostné s takovým přesahem do soudobého evropského umění, že by obrozenští Lumírovci mrkali.

Předražené nemovitosti budou dál zdražovat

Vlastimil Reichel,
ekonomicko-správní
fakulta

Česká ekonomika je v čele zemí s nejrychlejším růstem cen nemovitostí v Evropě. Nůžky mezi průměrným růstem cen nemovitostí v Evropě a Česku se rozevírají. Ceny nemovitostí i nájemné rostou. Nejen tyto tituly lze nalézt v médiích, která dávají prostor aktuálnímu problému nadměrného růstu cen.

Je všeobecně známo, že v roce 2008 zasáhla českou ekonomiku krize, která na dlouhou dobu změnila rozhodování lidí. Pokud se zaměříme na makroekonomické důvody posunu pokrízové poptávky po nemovitostech, musíme začít u reakce České Národní Banky (ČNB) na tuto krizi. ČNB ve snaze dostat svým cílům v prvotní fázi snížila úrokové sazby, které zlevnily úvěry v ekonomice. Snadno dostupné hypotéční úvěry ovlivnily domácnosti a firmy, které začaly levně úvěry ve velké míře poptávat.

Vznikl zde tedy prostor pro růst poptávky po nemovitostech, což zapříčinilo růst jejich cen.

Snížování úrokových sazeb až na jejich praktickou nulu ale nepřineslo očekávané naplnění cílů, a proto ČNB přistoupila k nekonvenčním nástrojům a začala ke konci roku 2013 uměle oslabovat kurz tím, že určila hranici, nad kterou nesměla měna posílit. Levnější česká koruna motivovala zahraniční investory vložit finanční prostředky do české ekonomiky a neminulo to ani trh s nemovitostmi. Zahraniční investoři vnímali, že intervence ČNB musí jednoho dne skončit, měna bude posilovat a oni si polepší, proto kupovali českou měnu a tu poté investovali například do nemovitostí.

Přímý dopad krize lze pozorovat také u nabídky nemovitostí. Velké množství developerů v období krize prakticky opustilo trh, což zapříčinilo pokles výstavby. Jelikož je získání povolení a následná výstavba nemovitostí poměrně dlouhý proces, propad v nabídce měl pak také vliv na růst cen nemovitostí.

Kombinace uvolnění monetární politiky, sníženého množství developerských projektů a další tady nezmíněné faktory za-

příčinily, že růst cen nemovitostí v Česku se od roku 2012 začal odchylovat od vývoje těchto cen v Evropě.

S růstem cen nemovitostí vnímáme také zvyšování cen nájemného. Uvolněná monetární politika pomohla nastartovat růst ekonomiky, který byl částečně tažen rozšiřováním aktivit zahraničních společností u nás. Přesun investic je často doprovázen přesunem zaměstnanců ze zahraničí, pro které firmy poptávají bydlení a tím tlačí ceny nájmu nahoru. Ve velkých městech ceny nájemného rostou také díky expandujícímu fenoménu sdíleného bydlení. Služba Airbnb nabízí například v Praze jednu pětinu z celkového počtu bytů.

Blýská se na lepší časy? Ekonomika se z krize vzpamatovala a roste, kurz volně plave a úrokové sazby se zvyšují. V blízké době můžeme očekávat, že dojde ke zpo- malení růstu cen nemovitostí. To, že by ceny nemovitostí přestaly růst, je ale velmi nepravděpodobné. Lze ovšem očekávat, že růst úrokových sazeb povede ke snížování rozdílu mezi růstem cen nemovitostí u nás a evropským průměrem. Jinými slovy, ceny nemovitostí porostou, ale pomaleji. Snížování nájemného se zatím konat nebude.